

SKRÁR

Heimildaskrá

Orðskýringar

Atriðisorðaskrá

Vefsíður

Heimildaskrá

- Bob Doyle, Kenn Tacchino, Ted Kurlowicz, Neal Cutler & Jeff Schnepfer. Can you afford to retire? Probus Publishing Company 1992.
- Dian Vujovich. Straight talk about investing for your retirement. McGraw-Hill, Inc. 1995.
- Douglas Ostrom. Aging and Pensions in Japan: Economic issues. Japan Economic Institute 1997.
- Gillette Edmunds. How to retire early and live well with less than a million dollars. Adams Media Corporation 2000.
- G.P. Brinson, L.R. Hood og G.L. Beebower. Determinants of Portfolio Performance. Financial Analysts Journal. Júlí/ágúst 1986.
- Hrafn Magnússon. Lífeyrisherfið á Íslandi. Erindi flutt á Nordisk seminarium í Svíþjóð í október 2003.
- Jack Brennan. Straight talk on Investing. What you need to know. John Wiley & Sons, Inc. 2002.
- John F. Wasik. Retire early – and live the life you want now. Henry Holt and Company 2000.
- Jónas Bjarnason og Ólafur Nilsson. Lífeyrisjóðir og almannatryggingar. Skattaleg meðferð og samspil lífeyris, bóta og tekjuskatts. Landssamband lífeyrissjóða og Samband almennra lífeyrissjóða 1995.
- Landssamtök lífeyrissjóða. Lífeyrissjóðurinn þinn. Lífðu vel og lengi. Október 2001.
- Lewis Carrol. Lísa í Undralandi. Íslenskur texti Stefán Júlíusson. Setberg 1997.
- Marcús Túllius Cícero. Um ellina. Hið íslenska bókmenntafélag. Reykjavík 1982.
- Margaret A. Malaspina. Don't die broke. Taking money out of your IRA, 401k, or other savings plan and creating lasting retirement income. Bloomberg press 1999.
- Margrét Sveinsdóttir. Flutningur eigna milli kynslóða, erfðamál og skattlagning arfs. VÍB 1997.
- Mark E. Battersby. 10 minute guide to long-term retirement planning. Macmillan Spectrum / Alpha books 1996.
- Már Guðmundsson. Íslenska lífeyrisherfið. Landssamtök lífeyrissjóða. Maí 2000.
- Merrill Lynch. European Pension Reforms. September 1999.
- Nefnd um sveigjanleg starfslok. Lokaskýrsla í október 2002. Forsætisráðuneytið.
- Paul Katzeff. 10 minute guide to 401k plans. Macmillan Spectrum / Alpha books 1996.
- Richard Disney and Paul Johnson. Pension Systems and Retirement Incomes across OECD Countries. Edward Elgar 2001.
- Ronald M. Yolles and Murray Yolles. You're retired, now what? John Wiley & Sons, Inc. 1998.
- Skýrsla nefndar um þjóðhagslegan sparnað. Efling þjóðhagslegs sparnaðar. Fjármálaráðuneytið. Október 1998.
- Study on pension schemes of the member states of the European Union. Maí 2000.
- The Essential Information Resource on International Employee Benefit Plans. Swiss Life, Zurich 2003.
- The Swiss Multi-pillar Pension System: Triumph of Common Sense? Monica Queisser and Dimitri Vittas. The World Bank. Ágúst 2000.
- The Vanguard Group. How to manage your

retirement? vanguard.com \ Planning and advice. 2003-2004.

Walter Updegrave. Retirement storm clouds. CNNMONEY. Nóvember 2003.

Lög og reglugerðir.

Lög nr. 129 frá 1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Lög nr. 8 frá 1962. Erfðalög.

Lög nr. 90 frá 2003 um tekjuskatt og eignarskatt.

Lög nr. 30 frá 2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði.

Reglugerð nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Reglugerð nr. 698/1998 um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrissparnaðar og viðbótartryggingaverndar.

Ýmsar greinar og annað efni frá höfundi 1990 til 2003.

Orðskýringar

A,Á

Afkomutrygging. Trygging sem greiðir mánaðarlegar bætur til 60 eða 65 ára aldurs ef váttryggður missir starfsorku og verður fyrir sannanlegum tekjumissi. Bætur eru greiddar ef starfsorka skerðist um 40% eða meira og eru þær greiddar í hlutfalli við starfsorkuskerðingu en fullar bætur eru greiddar ef vinnugeta skerðist um 67% eða meira.

Afleiða. Afleiður eru yfirleitt notaðar til að draga úr áhættu á tiltekinni verðþróun verðbréfa, gjaldmiðla eða vara. Dæmi um afleiðu er ef maður ver sig fyrir því að verð hlutabréfs lækki með því að kaupa framvirkan samning um að selja hlutabréfið á tilteknu verði á ákveðnum tíma í framtíðinni. Afleiða er samningur milli tveggja aðila þar sem virði samningsins ákvarðast af undirliggjandi eign, s.s. hlutabréfi, skuldabréfi eða gjaldmiðlum. Nafnið afleiða er dregið af því að samningurinn er *leiddur af* undirliggjandi eign.

Aldurstengd réttindaávinnsla. Í lífeyrissjóði með aldurstengt réttindakerfi er tekið tillit til ávöxtunartíma innborgaðra iðgjalda við úthlutun lífeyrisréttinda. Það þýðir að yngri sjóðfélagar fá meiri réttindi en eldri fyrir sama iðgjald. Þannig ávinnur þrítugur maður sér rétt á 2.028 kr. í árlegan lífeyri frá 67 ára aldri til æviloka fyrir hvert 10.000 kr. iðgjald en sextugur maður myndi ávinna sér rétt á 728 krónum í árlegan lífeyri fyrir sama iðgjald.

Aldurstengd verðbréfasöfn. Vegna sveiflna í ávöxtun henta verðbréf mismunandi vel fyrir aldurshópa. Hlutabréf gefa t.d. hæstu ávöxtunina en ávöxtun sveiflast mikið og því henta

þau ekki vel fyrir þá sem eru að ávaxta fé í stuttan tíma. Í aldurstengdum verðbréfasöfnum er eignum raðað saman í þrjú til fimm verðbréfasöfn þannig að þau henti fyrir mismunandi aldurs skeið. Í safninu sem hefur lengstan sparnaðartíma er vægi hlutabréfa hátt en í safninu hjá þeim sem hafa mjög stuttan sparnaðartíma er vægi þeirra lágt eða ekkert.

Annar sparnaður. Sparnaður sem er lagður fyrir eftir að skattar hafa verið dregnir af launum. Annar sparnaður getur verið innlánsreikningar í bönkum og sparissjóðum, hlutdeildarskírteini í verðbréfasjóðum, skuldabréf, hlutabréf, söfnunartryggingar hjá líftryggingafélögum eða aðrar eignir. Binditími er misjafn eftir fjárfestingum en yfirleitt er annar sparnaður alltaf laus.

Áunnin réttindi. Með greiðslum í lífeyrissjóð ávinna sjóðfélagar sér réttindi til ellilífeyrisgreiðslna frá viðmiðunaráldri til æviloka, örorku- og barnalífeyri við starfsorkumissi og maka- og barnalífeyri við fráfall. Þau réttindi sem sjóðfélagi hefur áunnið sér með greiðslum eru kölluð áunnin réttindi.

B

Barnalífeyrir. Lífeyrissjóðir greiða barnalífeyri með börnum örorkulífeyrisþega og látinna sjóðfélaga. Barnalífeyrir er greiddur meðan börnin eru undir 18 til 22 ára aldri og er hann yfirleitt föst fjárhæð sem tilgreind er í samþykktum lífeyrissjóðs. Fjárhæðin er verðtryggt og breytist í takt við breytingar á vísitölu neysluverðs. Hjá nokkrum lífeyrissjóðum er barnalífeyrir hlutfall af makalífeyri en þó

aldrei lægri en lágmarksfjárhæð samkvæmt lögum.

Biðtími. Sá tími sem líður frá því váttryggður verður fyrir tjóni þar til tryggingabætur eru greiddar (ef eingreiðsla) eða greiðsla tryggingabóta hefst (mánaðarlegar bætur).

Bótatími. Sá tími sem tryggingabætur eru greiddar.

E

Eftirlaun. Í þessari bók eru eftirlaun samtala lífeyrisgreiðslna úr lífeyrissjóðum og frá almannytryggingum og tekna af vörslureikningi lífeyrissparnaðar og öðrum sparnaði.

Eignasamsetning verðbréfasafna. Með eignasamsetningu er átt við hlutfallslega skiptingu eigna á milli verðbréfaflokka. Ef um er að ræða blandað verðbréfasafn segir eignasamsetning til um vægi hlutabréfa, skuldabréfa og annarra sparnaðarforma. Samkvæmt niðurstöðum fræðimanna ræður eignasamsetning mestu um mismun á ávöxtun verðbréfasafna til langs tíma.

Ellilífeyrir. Lífeyrisgreiðsla frá viðmiðunarlífi lífeyrissjóðs til æviloka. Oftast miða lífeyrissjóðir við 67 ára aldur og greiða lífeyri þar til sjóðfélagi fellur frá. Heimilt er að flýta eða seinka töku lífeyrisgreiðslna um allt að fimm ár en reglur eru mismunandi milli lífeyrissjóða. Ef lífeyrisgreiðslum er flýtt lækkar fjárhæð mánaðarlegs lífeyris en hækkar ef lífeyrisgreiðslum er seinkað frá viðmiðunarlífi.

F

Fastiðgjaldasjóður. Í fastiðgjaldasjóði (defined contribution) eru greidd föst iðgjöld samkvæmt kjarasamningi eða ráðningarsamningi eða ákvörðun sjóðfélaga og ráðast lífeyrisgreiðslur til sjóðfélaga af þeirri ávöxtun sem fæst á iðgjöldin. Séreignarsjóðir eru fastiðgjaldasjóðir.

Fastréttindasjóður. Í fastréttindasjóðum (defined benefit) lofar lífeyrissjóður sjóðfélögum sínum ákveðnum réttindum fyrir greitt iðgjald. Fastréttindasjóðir geta verið með eða án ábyrgðar launagreiðenda. Í sjóðum með ábyrgð launagreiðenda (t.d. hjá Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins) ber launagreiðandi

áhættuna á því að sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar en í sjóðum án ábyrgðar bera sjóðfélagar áhættuna sameiginlega. Íslenskir lífeyrissjóðir eru fastréttindasjóðir. Þeir lofa tilteknum réttindum fyrir greitt iðgjald á grundvelli samþykka sinna. Hjá sjóðum sem eru án ábyrgðar launagreiðenda ræður ávöxtun mestu um hvort sjóðirnir geta staðið við loforð sín og skuldbindingar.

Flytistuðull. Flestir lífeyrissjóðir heimila sjóðfélögum að hefja töku lífeyris fyrir viðmiðunarlífi eða ellilífeyrisgreiðslna. Ef það er gert lækka mánaðarlegar lífeyrisgreiðslur um tiltekna prósentu á mánuði sem nefnist flýtuðull.

Framreiknuð réttindi. Virkir sjóðfélagar sem verða öryrkjar vegna slyss eða sjúkdóms og verða fyrir sannanlegum tekjumissi eiga rétt á örorkulífeyrisgreiðslum. Fjárhæð örorkulífeyris miðast við þegar áunnin réttindi en auk þess er reiknað hvaða réttindi sjóðfélagi hefði áunnið sér með áframhaldandi greiðslum til starfsloka. Þau réttindi sem bætast við með þeim hætti eru kölluð framreiknuð réttindi. Við fráfall eru makalífeyrisréttindi maka virkra sjóðfélaga framreiknuð með sama hætti.

Framvirkur samningur. Samningur milli tveggja aðila þar sem annar skuldbindur sig til að kaupa eða selja tiltekna eign, t.d. verðbréf eða gjaldmiðla, á ákveðnum tíma í framtíðinni á fyrirfram ákveðnu verði. Hinn aðilinn er þá skuldbundinn til að afhenda eignina eða greiða fyrir hana þegar hann fær hana afhenta.

Freststuðull. Flestir lífeyrissjóðir heimila sjóðfélögum að fresta töku lífeyris fram yfir viðmiðunarlífi eða ellilífeyrisgreiðslna. Ef það er gert lækka mánaðarlegar lífeyrisgreiðslur um tiltekna prósentu á mánuði sem nefnist frestuðull.

G

Gegnumstreymiskerfi. Lífeyriskerfi sem byggist á því að lífeyrir er greiddur af samtímasköttum. Í slíku kerfi er hluta af sköttum varið til að greiða lífeyri til lífeyrisþega. Hugmyndafræðin á bak við kerfið gerir ráð fyrir að ein kynslóð greiði fyrir aðra eða að vinnandi

menn greiði af sköttum fyrir foreldra sína og njóti svo í staðinn sambærilegra greiðslna frá börnum sínum eftir að sest er í helgan stein.

Gengisáhætta verðbréfa. Með gengisáhættu verðbréfa er átt við hættuna á að gengi bréfs verði öðruvísi á söludegi en vænst var á kaupdegi. Gengisáhætta er yfirleitt mæld með staðalfrávikum sem mælir sveiflur í ávöxtun í kringum meðalávöxtun. Sveiflur á verði skuldbréfa ráðast af breytingum á markaðsvöxtum og lánstíma skuldabréfanna. Sveiflur á verði hlutabréfa ráðast af framboði og eftirspurn á markaði. Framboð og eftirspurn ráðast síðan af arðsemi fyrirtækis til langs tíma og væntingum fjárfesta til skamms tíma.

Gengismunur verðbréfasjóða (upphafsgjald). Munur á kaup- og sölugengi verðbréfasjóðs.

Gengisvarnir. Samningar sem fjárfestar geta gert til að draga úr gjaldmiðlaáhættu. Fjárfestar geta varið sig fyrir sveiflum á gengi gjaldmiðla með gjaldmiðlaskiptasamningum, framvirkum samningum og valréttarsamningum. Dæmi um gengisvörn er ef fjárfestir gerir framvirkan samning um að selja dollara á tilteknu gengi í framtíðinni til að verja sig fyrir tapi af hugsanlegri styrkingu krónunnar. Ef krónan styrkist og verðmæti erlendra verðbréfa í eigu hans lækkar vegna þess getur hann keypt dollara á gengi dagsins og selt þá síðan aftur með hagnaði á því gengi sem samið var um með framvirka samningnum. Hagnaðurinn er þá jafn tapinu af verðmætarýrnun erlendu bréfanna.

Gjaldmiðlaáhætta. Með gjaldmiðlaáhættu er átt við áhættuna sem felst í sveiflum á gengi gjaldmiðla. Fyrir mann sem kaupir erlend verðbréf er gjaldmiðlaáhætta fólgin í því að hann getur hagnast eða tapað þegar erlendu verðbréfin eru seld og skipt yfir í krónur. Hafi gengi íslensku krónunnar styrkst gagnvart erlendum myntum fær hann færri krónur fyrir bréfin og öfugt ef krónan hefur veikt.

Gjaldmiðlaskiptasamningur. Samningur milli tveggja aðila að um að skiptast á greiðslum í framtíðinni. Dæmi um slíkan samning er samningur um að skipta á höfuðstól og föstum vöxtum á eign í einni mynt fyrir fasta vexti og höfuðstól sambærilegrar eignar í annarri

mynt. Þannig er gjaldmiðlaskiptasamningur notaður til að umbreyta eign úr einni mynt yfir í eign í annarri mynt.

Grundvallarlaun. Margir lífeyrissjóðir miða lífeyrisgreiðslur við svokölluð grundvallarlaun. Þá eru lífeyrisréttindin oft mæld í stigum sem eru hlutfall launa sem greitt er af og grundvallarlauna lífeyrissjóðs. Grundvallarlaunin eru yfirleitt verðtryggð og breytast í takt við breytingar á vísitölu neysluverðs. Verðtrygging grundvallarlauna þýðir að lífeyrisréttindi eru einnig verðtryggð því lífeyrisgreiðslurnar eru reiknaðar sem hlutfall af grundvallarlauninum.

H

Hlutabréf. Eignarhlutdeild í hlutafélagi. Ávöxtun ræðst af arðgreiðslum og verðbreytingum á hlutabréfamarkaði. Á löngum tíma ræður arðsemi hlutafélaganna mestu um ávöxtun.

Hlutlausar eignastýringaraðferðir. Hlutlausar aðferðir við stýringu verðbréfasafna byggjast á því að hlutabréf eða önnur verðbréf eru valin með tilliti til vægis í viðmiðun. Stefna slíkra sjóða er að kaupa og eiga.

I

Iðgjald. Greiðsla sem er innt af hendi endurteknið með reglubundnum hætti. T.d. lífeyrisjóðsiðgjald eða tryggingaiðgjald.

Iðgjald til lágmarkstryggingarverndar. Það iðgjald sem lífeyrissjóður reiknar með að þurfi til að standa undir lágmarkstryggingarvernd.

Iðgjaldsstofn. Sá stofn sem iðgjald í lífeyrissjóð er greitt af. Iðgjald í lífeyrissjóð skal reiknað af heildarfjárhæð greiddra launa og endurgjalds fyrir hvers konar vinnu, starf og þjónustu. Til iðgjaldsstofns skal þó ekki telja hlunnindi sem greidd eru í friðu, svo sem fatnað, fæði og húsnæði, eða greiðslur sem ætlaðar eru til endurgreiðslu á útlögðum kostnaði, t.d. ökutækjastyrk, dagpeninga og fæðispeninga.

J

Jöfn réttindaávinnsla. Talað er um jafna réttindaávinnslu þegar sjóðfélagar ávinna sér sömu réttindi fyrir sömu greiðslu óháð aldri þegar iðgjald er greitt. Í lífeyrissjóði með rétt-

indastuðulinn 1,4% ávinna sjóðfélagar sér rétt á 1.400 krónum í árlegan lífeyri frá 67 ára aldri með greiðslu 10.000 króna iðgjalds óháð aldri sjóðfélaga.

K

Kaup- og sölugengi verðbréfasjóða. Seljendur verðbréfasjóða birta daglega á hvaða verði þeir eru tilbúnir að kaupa og selja hlutdeildarskírteini í hverjum sjóði. Kaupgengi er gengi sem þeir eru tilbúnir að kaupa hlutdeildarskírteinin á en sölugengi er gengið sem þeir eru tilbúnir að selja á.

L

Landssamtök lífeyrissjóða. Landssamtökin eru heildarsamtök lífeyrissjóða og eru flestir lífeyrissjóðir aðilar að þeim. Hlutverk samtakanna er m.a. að gæta í hvívetna hagsmuna sjóðfélaga og að vera málsvari gagnvart stjórnvöldum og öðrum aðilum í öllu sem varðað getur sameiginlega hagsmuni aðildarsjóðanna.

Lágmarksiðgjald. Iðgjald sem nemur a.m.k. 10% af heildarlaunum og greitt er í lífeyrissjóð til að tryggja lágmarkstryggingarvernd.

Lágmarkstryggingarvernd. Sú tryggingarvernd sem lífeyrissjóður veitir samkvæmt lögum eða samþykktum sínum miðað við 40 ára inn-greiðslutíma iðgjalds. Lágmarkstryggingarvernd er skilgreind í lögum nr. 129/1997 og verða lífeyrissjóðir að tryggja sjóðfélögum sínum a.m.k. þau réttindi.

Lífeyrissjóðsiðgjald. Greiðsla í lífeyrissjóð eða til vörsluaðila lífeyrissparnaðar. Yfirleitt er iðgjaldi skipt í tvennt og greiðir launþegi annan hlutann og launagreiðandi hinn. Iðgjöld eru greidd af launum fyrir skatta eða m.ö.o. iðgjöldin eru greidd til lífeyrissjóðs eða vörsluaðila áður en tekjuskattur og útsvar eru dregin af launum.

Lífeyrissjóður. Sjóður sem tekur við iðgjaldi til greiðslu lífeyris vegna elli til æviloka, örorku eða andláts samkvæmt nánari ákvæðum í I., II. og III. kafla laga nr. 129/1997 og hefur starfsleyfi samkvæmt þeim lögum, starfar samkvæmt staðfestri reglugerð, sbr. lög nr. 55/1980, um starfskjör launþega og skyldu-

tryggingu lífeyrisréttinda eða starfar samkvæmt sérlögum.

Líftrygging. Trygging sem greiðir nánustu vandamönnum eða öðrum tilnefndum rétt-höfum bætur við fráfall hins tryggða. Líftrygging er greidd út hvort sem dánarorsök er slys eða sjúkdómur. Líftryggingabætur eru greiddar út í einu lagi og eru skattfrjálsar.

Lokalaun. Þau laun sem einstaklingur hefur síðasta mánuðinn eða árið áður en hann lætur af starfi. Lífeyrisgreiðslur eru oft reiknaðar í hlutfalli af lokalaunum til að mæla hvernig tekjur breytast þegar einstaklingar fara á eftirlaun.

M

Makalífeyrir. Lífeyrissjóðir greiða makalífeyri til maka látins sjóðfélaga til að milda fjárhagslegt áfall fjölskyldunnar. Makalífeyrir er aldrei greiddur skemur en í 24 mánuði en hafi makinn barn yngra en 18 ára á framfæri sínu, sem sjóðfélaginn hafði áður á framfæri sínu, eða ef makinn er a.m.k. 50% öryrki og yngri en 67 ára skal fullur makalífeyrir greiddur á meðan það ástand varir. Sumir lífeyrissjóðir greiða makalífeyri til æviloka. Fjárhæð makalífeyris er a.m.k. 50% af áunnum örorkulífeyri viðkomandi sjóðfélaga við andlátíð miðað við 100% örorku. Ef sjóðfélaginn var virkur sjóðfélagi við andlátíð er auk þess reiknað hvaða réttindi hann hefði áunnið sér miðað við áframhaldandi greiðslur til starfsloka og hækka makalífeyrisréttindin í samræmi við það.

Markaðstengdur sjóður. Sjóður (verðbréfasjóður, séreignarsjóður) sem fjárfestir með hlutlausum eignarstýringaraðferðum í verðbréfum í sömu hlutföllum og hlutfall þeirra er á markaði. Markaðstengdir sjóðir eru stundum kallaðir vísitölusjóðir.

Meðallaun. Lífeyrisgreiðslur eru oft mældar sem hlutfall af meðallaunum eða þeim launum sem einstaklingur var með að meðaltali hvern mánuð eða ár á meðan hann var í starfi. Meðallaun eru heildarlaun einstaklinga á starfsævi deilt með fjölda launátímabila.

Móttframlag. Iðgjald sem launagreiðandi greiðir á móti launþega í lífeyrissjóð eða til lífeyris-

sparnaðar. Ef um er að ræða lágmarksiðgjald greiðir launagreiðandi yfirleitt 6% mótframlag gegn 4% iðgjaldi launþega. Ef um er að ræða viðbótariðgjald til lífeyrissparnaðar greiðir launagreiðandi yfirleitt 2% mótframlag gegn 2% iðgjaldi launþega.

N

Nafnvextir. Nafnávöxtun. Nafnvextir eru vextir sem eru reiknaðir af óverðtryggðum höfuðstól skuldabréfa. Með nafnávöxtun er átt við ávöxtun án tillits til verðþróunar. Nafnávöxtun verðtryggðra skuldabréfa inniheldur bæði nafnvexti og verðbætur.

P

Persónutryggingar. Tryggingar sem greiða bætur ef váttryggður maður verður fyrir starfsorkumissi vegna veikinda eða slyss eða fellur frá.

R

Raunvextir. Raunávöxtun. Raunvextir eru vextir umfram verðtryggingu. Ef skuldabréf eru verðtryggð breytist höfuðstóll í takt við breytingar á vísitölu neysluverðs áður en vextir eru reiknaðir. Með raunávöxtun er átt við ávöxtun umfram verðbólgu.

Rekstrarkostnaður. Hjá sjóðum sem reka sig sjálfir er rekstrarkostnaður allur kostnaður sem til fellur við reksturinn. Hjá vörsluaðilum lífeyrissparnaðar er átt við kostnað við að geyma sparnaðinn og annast hann. Dæmi um rekstrarkostnað vörsluaðila eru umsýningarlaun sjóða, þóknun fyrir fjárvörslu, eignastýringarkostnaður og innheimtukostnaður.

Réttthafi. Einstaklingur sem greitt er fyrir, greiðir eða hefur greitt iðgjald til vörsluaðila lífeyrissparnaðar.

Réttindastuðull. Lífeyrissjóðir sem byggja á jafnri réttindaávinnslu nota réttindastuðul til að reikna lífeyrisgreiðslur. Í raun segir réttindastuðullinn til um hvaða hlutfall launa sjóðfélagar ávinna sér með greiðslum. Ef réttindastuðull er t.d. 1,4 þá ávinna sjóðfélagar sér rétt á 1,4% af þeim launum sem þeir greiða af í árlegan lífeyri frá viðmiðunaráldri. Ef greitt er af

100.000 króna launum þá er iðgjald 10.000 krónur og sjóðfélagi ávinnum sér rétt á 1.400 krónum í lífeyri.

S

Samkomulag um samskipti lífeyrissjóða. Flestir lífeyrissjóðir eru aðilar að samkomulagi um að veita upplýsingar um iðgjöld hver hjá öðrum og skipta framreikningi örorkuréttinda ef sjóðfélagar hafa nýlega skipt um lífeyrissjóð fyrir orkutap. Einnig kveður samkomulagið á um flutning iðgjalda milli sjóða þegar kemur að lífeyristöku og skal þá flytja iðgjöld milli sjóða ef þau eru óveruleg. Á heimasíðu Landssamtaka lífeyrissjóða eru upplýsingar um lífeyrissjóði sem eru aðilar að samkomulaginu.

Samningur um lífeyrissparnað. Samningur launþega við vörsluaðila lífeyrissparnaðar um að láta draga allt að 4% af launum og greiða til vörsluaðilans inn á ávöxtunarleidd sem tilgreind er í samningnum. Vörsluaðilinn sér um að senda launagreiðanda afrit af samningnum og er hann þá skyldugur til að draga iðgjöldin frá launum og greiða til vörsluaðilans.

Samtryggingarsjóður. Lífeyrissjóður sem greiðir ellilífeyri til æviloka, örorku- og barnalífeyri við starfsorkumissi og maka- og barnalífeyri við fráfall. Sjóðurinn er kallaður samtryggingarsjóður af því sjóðfélagar sam einst um að tryggja hver öðrum ellilífeyri til æviloka og verja sjóðfélagana og fjölskyldur þeirra fyrir tekjumissi vegna örorku eða dauða.

Séreignarhluti iðgjalds til lágmarkstryggingarverndar. Sá hluti lágmarksiðgjalds sem er greiddur í séreignarsjóð ef séreignarsjóður greiðir hluta af lágmarksellilífeyri frá 70 ára aldri til æviloka. Stundum kallað skilyrtur séreignarsjóður.

Séreignarsjóður (frjáls séreign). Sjóður sem hefur heimild til að taka við viðbótariðgjöldum. Í séreignarsjóði eru iðgjöld færð á reikning sjóðfélaga ásamt vöxtum. Inneign er laus til úttektar við 60 ára aldur og skal þá greidd út á sjö árum eða lengri tíma að vali sjóðfélaga eða réttthafa.

Sjóðfélagi. Einstaklingur sem greitt er fyrir, greiðir eða hefur greitt iðgjald til lífeyrissjóðs og á hjá honum réttindi.

Sjóðsöfnunarkerfi. Lífeyrisherfi sem byggjast á söfnun eru kölluð sjóðsöfnunarkerfi. Slík kerfi byggjast á því að starfandi menn leggja fyrir hluta af launum á starfsævinni og ganga síðan á sparnaðinn eftir að vinnu lýkur. Kerfið dregur nafn sitt af því að einstaklingar safna með því að leggja í sjóð. Íslenska lífeyrisherfið er sjóðsöfnunarkerfi.

Sjúkdómatrygging. Trygging sem greiðir eingreiðslubætur ef váttrygður greinist með alvarlegan sjúkdóm sem er talinn upp í skilmálum tryggingarinnar. Tryggingin greiðir einnig bætur ef börn hins tryggða innan 18 ára aldurs greinast með alvarlegan sjúkdóm.

Sjúkra- og slysatrygging. Trygging sem greiðir bætur vegna sjúkdóma og slysa. Fyrst um sinn eru bæturnar í formi vikulegra dagpeninga en ef viðkomandi sjúkdómur eða slys leiðir til varanlegrar örorku fær hinn váttrygði eingreiðslubætur. Hægt er að velja mismunandi biðtíma og bótatíma dagpeninga.

Skilyrtur séreignarsjóður (bundin séreign). Inneign í séreignarsjóði sem ætluð er til að greiða hluta af lágmarkslífeyri. Oftast er miðað við að inneignin sé greidd út á aldursbilinu 70 ára til 79 ára og samtryggingarsjóður greiði síðan lífeyri til æviloka frá 80 ára aldri.

Skuldabréf. Loforð um fastar greiðslur í framtíðinni. Ávöxtun ræðst af markaðsvöxtum þegar skuldabréf er keypt og selt. Skuldabréf hækka (lækka) í verði ef markaðsvextir lækka (hækka).

Stig. Margir lífeyrissjóðir mæla lífeyrisréttindi í stigum. Í raun eru stigin ekkert annað en hlutfall launa sem greitt er af í lífeyrissjóð og grundvallarlauna lífeyrissjóðs. Lífeyrisréttindi eru síðan reiknuð á eftirfarandi hátt:

Lífeyrisgreiðslur =

$$\text{stig} * \frac{\text{réttindastuðull}}{100} * \text{grundvallarlaun}$$

Stigasjóður. Lífeyrissjóður sem reiknar lífeyrisréttindi sjóðfélaga í stigum.

T

Tryggingafræðileg staða. Samkvæmt lögum skulu lífeyrissjóðir árlega láta tryggingafræðing framkvæma tryggingafræðilega athugun á fjárhag sjóðsins. Athugunin felst í mati á skuldbindingum sjóðsins og samburði á eignum og áætluðum skuldbindingum. Niðurstaða athugunarinnar er kölluð tryggingafræðileg staða.

Tryggingaiðgjald. Greiðslur til tryggingafélags fyrir váttryggingar. Tryggingaiðgjöld eru greidd með reglubundnum hætti samkvæmt skilmálum viðkomandi tryggingar.

U

Umsjónarlaun. Þóknun eignastýringarfyrirtækis fyrir rekstur sjóða, t.d. verðbréfasjóða og séreignarsjóða. Umsjónarlaun eru venjulega reiknuð í hlutfalli af eignum sjóðs.

V

Valréttarsamningur. Samingur um rétt á að kaupa eða selja tiltekna eign, t.d. verðbréf eða gjaldmiðla, á fyrir fram ákveðnu verði á ákveðnu tímabili eða degi í framtíðinni. Réttihafi hefur val um hvort hann nýtir réttinn eða ekki. Kaup- og söluréttir eru gjarnan notaðir til að verja fjárfesta fyrir sveiflum á verði verðbréfa eða gjaldmiðla.

Vaxtavextir. Vextir sem reiknast af vöxtum eru vaxtavextir. Vaxtavextir bæstast við höfuðstól.

Veltukostnaður. Kostnaður sem fellur til við hreyfingar eða eignabreytingar, t.d. kostnaðurinn við að kaupa og selja verðbréf eða innleysa bankainnstæður eða inneign í sjóðum.

Verðbréfasjóður. Sjóður sem fjárfestir í verðbréfum sem einstaklingar og aðrir lögaðilar geta keypt hlutdeild í með kaupum á hlutdeildarskírteinum í viðkomandi sjóði. Verðbréfasjóðir skulu reikna innlausnarvirði hlutdeildarskírteina daglega og geta eigendur selt bréfin á því verði þegar þeim hentar. Ávöxtun verðbréfasjóðs ræðst af ávöxtun verðbréfa í eigu sjóðsins að frádregnum kostnaði við rekstur hans. Verðbréfasjóðir geta verið margskonar og bæði fyrir skammtíma- og

langtímasparnað. Verðbréfasjóðir starfa samkvæmt lögum um verðbréfasjóði.

Vextir. Vextir eru leigan sem greidd er fyrir lánsfé. Sá sem fær lán í banka eða hjá lífeyrissjóði greiðir vexti fyrir lánsféð. Sá sem leggur peninga inn á reikning í banka eða sparissjóði fær greidda vexti fyrir að geyma peningana í innlánsstofnuninni.

Viðbótarellilífeyrir. Nokkrir lífeyrissjóðir bjóða sjóðfélögum sínum að auka ellilífeyrisréttindi með því að greiða viðbótariðgjald sem tryggir mánaðarlegar lífeyrisgreiðslur frá 65 ára aldri til æviloka. Sjóðfélagar geta einnig varið hluta af séreign sinni við starfslok til þess að tryggja sér lífeyrisgreiðslur til æviloka. Þetta getur m.a. hentað þeim vel sem hafa greitt lengi í séreignarsjóð og eiga lítil sem engin réttindi til ellilífeyrisgreiðslna til æviloka.

Viðbótariðgjald. Iðgjald umfram lágmarksiðgjald. Einstaklingar ráða hvert þeir greiða viðbótariðgjaldið og hvort þeir verja hluta af því til að kaupa viðbótartryggingar.

Viðbótarlífeyrissparnaður. Sparnaður sem lagður er fyrir með greiðslu viðbótariðgjaldala frá launþegum og mótfamlaga frá launagreiðendum til vörsluaðila lífeyrissparnaðar. Iðgjöldin eru greidd áður en skattar eru dregnir frá launum. Inneign er bundin til 60 ára aldurs og greidd út með jöfnum greiðslum á aldrinum 60 til 67 ára. Réttthafi má taka inneignina út á lengri tíma. Við útborgun inneignar er greiddur tekjuskattur og útsvar af útborgunum eins og hverjum öðrum launatekjum. Inneign erfirst við fráfall.

Viðbótartryggingarvernd. Sú tryggingarvernd sem er umfram þá lágmarkstryggingarvernd sem lífeyrissjóður skilgreinir og greitt er fyrir með greiðslu viðbótariðgjalds samkvæmt sérstökum samningi um lífeyrissparnað við vörsluaðila lífeyrissparnaðar.

Viðmiðunardur ellilífeyrisgreiðslna. Sá aldur sem ellilífeyrisréttindi hjá lífeyrissjóði miðast við, oftast 67 ára aldur. Það þýðir að sjóðfélagar ávinna sér rétt á ellilífeyrisgreiðslum frá viðmiðunardri en síðan geta þeir flýtt eða seinkað töku lífeyris frá viðmiðunardri samkvæmt sérstökum heimildarákvæðum í samþykktum lífeyrissjóðs.

Virkar eignastýringaraðferðir. Virk stýring sjóða byggist á því að sjóðstjórar eða stjórnendur sjóðanna kaupa verðbréf sem þeir telja að muni hækka á næstunni og selja verðbréf sem þeir telja að muni breytast lítið eða jafnvel lækka á næstunni. Í sjóðum sem nota þessar aðferðir er því töluverð velta.

Virkur sjóðfélagi. Sjóðfélagi sem greiðir í lífeyrissjóð og á rétt á framreikningi réttinda við starfsorkumissi. Í samþykktum lífeyrissjóða er að finna ákvæði um hvenær sjóðfélagar teljist virkir. Algengustu skilyrðin eru að sjóðfélagi hafi greitt til lífeyrissjóðs í a.m.k. þrjú ár á undanfarandi fjórum árum og a.m.k. sex mánuði á síðasta tólf mánaða tímabili.

Vörsluaðilar lífeyrissparnaðar. Þeir aðilar sem hafa heimild til að taka við viðbótariðgjaldi með samningi um lífeyrissparnað, þ.e. lífeyrissjóðir, bankar, sparissjóðir, líftryggingafélög og verðbréfafyrirtæki.

Vörslureikningur lífeyrissparnaðar. Inneign á sérgreindum reikningi hjá lögaðila sem fengið hefur heimild til að taka við viðbótariðgjaldi með samningi um lífeyrissparnað. Ef inneign er geymd á sérgreindum reikningi, t.d. fjárvörslureikningi eða innlánsreikningi, er hugtakið vörslureikningur notað sem samheiti yfir reikninga sem geyma viðbótarlífeyrissparnað.

Ö

Örorkulífeyrir. Lífeyrissjóðir greiða örorkulífeyri ef sjóðfélagi verður öryrki og verður fyrir sannanlegum tekjumissi. Sjóðfélagi á rétt á örorkulífeyri ef hann verður fyrir orkutapi sem metið er 50% eða meira. Ef örorka er metin minni en 100% lækka örorkulífeyrisgreiðslur hlutfallslega. Örorkulífeyrisgreiðslur falla niður þegar sjóðfélagi nær viðmiðunardri ellilífeyris en þá fær hann greiddan sambærilegan ellilífeyri til æviloka.

Atriðisorðaskrá

A,Á

Afkomutrygging 96, 117, 126
 Afleiður 131, 142, 160
 Aðrar eignir 78, 122-123, 182
 Aldurstengd réttindi, aldurstengdir lífeyrissjóðir 47-50, 108
 Aldurstengd verðbréfasöfn 152
 Alheimsáhætta 152
 Almennatryggingar 23, 166, 190-193, 221
 Alþjóðabankinn 190
 Alþjóðadeild Tryggingastofnunar ríkisins 221
 Alþjóðafjármál (international finance) 160
 Annar sparnaður 64, 73-78, 110-111, 131
 Áhættudreifing 116, 145, 152
 Áhættuþol 77, 139, 151
 Áunnin réttindi 36, 87
 Áunnin staða 53
 Ávöxtunarleiðir 115, 131, 139
 Ávöxtunartími 22
 Áætlun um eftirlaunasparnað 112, 227

B

Bandaríkin, lýsing á lífeyrismálum 193-196
 Bandaríkin, söguleg ávöxtun 134-135
 Barnalífeyrir 40-42, 92-93, 99
 Biðtími 96
 Blandaðir lífeyrissjóðir 51

Blandaðir sjóðir 146
 Bótaréttur 97
 Bótatími 96
 Bretland, lýsing á lífeyrismálum 197-200
 Bundin séreign 141
 Börn, stjúpborn, kjörborn 40-42, 92, 96, 99, 178-180

D

Danmörk, lýsing á lífeyrismálum 200-202

E

E-101 vottorð 221, 229
 E-128 vottorð 222
 EES-samningurinn 222-223, 229
 Eftirlaun 105, 110, 114, 127
 Eftirlaunaaldur 85-86
 Eftirlaunaárin 15
 Eftirlaunasparnaður 15-21, 75, 101, 111, 114, 116, 131-132, 140, 152, 156, 159, 182
 Eignarskattstofn 19
 Eignarskattur 66-68, 123, 177
 Eignasamsetning, fjárfestingarstefna 116, 137-139, 151, 174-176, 182
 Eignastýringaraðferðir 144-146
 Eignastýringarfyrirtæki 140
 Einingar 141
 Einkahlutafélag 71
 Ellilífeyrir almennatrygginga 23, 166-169

Ellilífeyrir lífeyrissjóða 34-35, 48, 110, 169-172
 Endurgreiðsla iðgjalda 229
 Endurmat skuldabréfa 54
 Erfðafjárskattur 179-180
 Erfðalög, nr. 8 frá 1962, 178
 Erfðaskrá 176-179
 Erlend verðbréf 146-149
 Erlendir ríkisborgarar 229-230
 Evrópa, lífeyrskerfi 193
 Evrópska efnahagssvæðið 221
 Eyðublað 1, réttindi í lífeyrissjóðum 234
 Eyðublað 2, viðbótarlífeyrissparnaður og annar sparnaður 235
 Eyðublað 3, örorkulífeyrisréttindi í lífeyrissjóðum 236
 Eyðublað 4, barnalífeyrir og viðbótarörorkutryggingar 237
 Eyðublað 5, makalífeyrir 238
 Eyðublað 6, barnalífeyrir og líftryggingar 239

F

Fastgengisstefna 148
 Fastiðgjaldakerfi, fastiðgjaldsþjóðir (defined contribution) 190
 Fastréttindakerfi, fastréttindaþjóðir (defined benefit) 190
 Finnland, lýsing á lífeyrismálum 202-204
 Fjárhagsstaða 139
 Fjármagnskostnaður 123-124

Fjármálaeftirlitið 33, 69, 143, 146, 150, 177, 178
 Fjármálafræði 159-160
 Fjármálaráðuneyti 177
 Fjölbjóðafyrirtæki 223
 Flotgengisstefna 148
 Flýting og frestun lífeyrisgreiðslna 34, 87, 170-172, 174
 Frakkland, lýsing á lífeyris-málum 204-206
 Framreikningur 36, 91
 Framtíðariðgjöld 53
 Framtíðarstaða 53
 Frestun og flýting lífeyrisgreiðslna 34, 87, 170-172, 174
 Fritekjumark 168
 Fyrirframgreiddur arfur 180
 Fyrirtækjaáætta 152
 Fyrirtækjafjármál (corporate finance) 160

G

Gegnumstremiskerfi 29, 189
 Gengi einingasioðs 141
 Gengismunur 143
 Gengissveiflur verðbréfa 135-137, 149
 Gengisvarnir 148-149
 Gildistími 98
 Gjaldmiðlaáætta 146-149
 Greiðsluflæðistjórnun (cash management) 160
 Grundvallarlaun, viðmiðunar-laun 46-47
 Grunnlífeyrir 23, 166-168

H

Heildarstaða 53, 55
 Heimilisuppbót 168-169
 Heimsvísitala hlutabréfa Morgan Stanley 145, 148
 Hjúskapareignir 76-177
 Hlutabréf 80, 116, 134-136, 174-176
 Hlutdeildarlífeyrir 199
 Hlutdeildarskírteini 143

Hlutfall aldraðra 167, 189
 Hlutfallsreglan 222
 Hlutfallsjóðir 51
 Hlutlaus stýring 144-146
 Holland, lýsing á lífeyrismálum 206-208

I, Í

Iðgjald til lágmarkstryggingaverndar 31
 Innlán 116, 136-137, 139, 150, 174-176, 182
 Íbúðarhúsnæði, fasteign 78, 122-123

J

Jafnar greiðslur 172
 Jafnræðisreglan 222
 Japan, lýsing á lífeyrismálum 193, 217-220
 Jöfn réttindaávinnsla 47-50

K

Kaupgengi 143
 Kostnaður við sparnað 153-155

L

Landssamtök lífeyrissjóða 38, 46
 Langtímaskuldir 120, 123-124
 Langtímasparnaður 75-76, 132-134
 Lágmarksíðgjald 16, 31, 131
 Lágmarkstryggingavernd 32-33
 Lánatrygging 120
 Lánshæfismat 150
 Lífeyriskerfi 29, 189-193
 Lífeyrissjóðalögin 23, 30, 32, 45, 51, 93, 119, 140, 169, 172, 177-179
 Lífeyrissjóðir 16, 23, 30-33, 47-57, 61, 89, 93, 131, 141-142
 Lífeyrissjóðsiðgjöld 31, 66, 126
 Líftrygging 70, 100, 119-120, 126
 Líftryggingafélag 70
 Lögvarin inneign 65

M

Makalífeyrir 39-42, 99, 177
 Marcús Túllíus Cícero 25
 Markaðsáætta 152
 Markaðstengdir sjóðir, vísi-tölusjóðir 144-146, 152
 Markaðsvextir 136
 Markmið um eftirlaun 105-109
 Meðalávöxtun 135
 Meðaleignir 16
 Meðaltekjur 19
 Meðalævi 15
 Meðalævilengd 165
 Milliríkjasamningur 222
 Mótaðilaáætta 149-150
 Mótframlag 31, 64
 Myntkarfa íslensku krónunnar 147-148

N

Nafnaskrá lífeyrissjóða 87
 Neyslulán 78
 Neyslusjóður 77-78

O, Ó

OECD 191
 Orkutap, starfsorkumissir 36-39
 Óskipt bú 176

P

Persónuafsláttur 66-68, 177
 Persónutryggingar 117

R

Ráðlagðar viðbótartryggingar 117
 Reglulegur sparnaður 20, 62-64, 77, 115
 Reglur FME um form og efni fjárfestingarstefna lífeyrissjóða 142, 146, 149
 Reikningshald og greining ársreikninga (financial statement analysis) 160
 Reiknuð laun 71

Rekstrarkostnaður 154-155
Réttindastuðull 47
Ríkisvixlar 116

S

S&P 500 vísitalan 135, 138, 157
Samkomulag sjóðfélaga og
maka 44
Samkomulag um samskipti
lífeyrissjóða 38, 172
Samlagningarreglan 222
Samningur um lífeyrissparnað
69-70
Samtrygging 30
Samtryggingarsjóðir, sameign-
arsjóðir 31
Seðlabanki Íslands 147
Séreignarhluti lágmarksið-
gjalds 140
Séreignarsjóðir, séreignardeild-
ir 31, 42-43, 116, 140-143
Sjálfstæðir atvinnurekendur
70-71
Sjóðir 140
Sjóðstjóraháetta 146
Sjóðsöfnun 29, 189
Sjúkdómatrygging 95-96,
118-119, 127
Sjúkra- og slysatrygging 94-95,
118-119, 127
Skattareglur 66-68
Skilyrtur séreignarsjóður
(bundin séreign) 43, 141
Skipting ellilífeyrisréttinda
44-46, 117
Skjóðan 85, 112-114, 165-166
Skuldabréf, skuldabréfasjóðir
116, 134-137, 174-176
Skuldbindingar lífeyrissjóða
52-53
Skuldir 19, 123-124
Skylduaðild 29-30, 55
Skylduerfingar 179
Sparnaðartími 22, 76, 133, 139,
151-152
Spánn, lýsing á lífeyrismálum
208-209
Staðalfrávik 135

Starfsgeta, starfsorka 32, 36,
46, 96
Starfslok 15, 17, 19, 21-24, 33,
43, 46, 50, 53, 57, 61, 64, 66,
73, 75, 78, 81, 85-86, 90-91,
101, 105, 107, 109-117, 124-
125, 127, 139-140, 152, 155,
160, 165-166, 174-176, 191,
227
Starfsævi 15, 18-22, 32, 34, 36,
48-50, 57, 61, 78, 101, 105,
107-108, 110, 112-113, 116,
118-119, 124, 133, 140, 151,
153, 166, 178, 189, 225
Stigásjóðir 46-47
Sviss, lýsing á lífeyrismálum
212-214
Svíþjóð, lýsing á lífeyrismálum
210-212
Söfnunartryggingar 116
Söguleg ávöxtun verðbréfa 135
Sölugengi 143

T

Taka lífeyris 169-172
Tekjutengdur lágmarkslífeyrir
166-169
Tekjutenging 168
Tekjutengingarauki 168-169
Tryggingafræðilegt uppgjör,
athugun, úttekt 52-54
Tryggingafræðingur 52
Tryggingagjald 191
Tryggingaiðgjöld 98
Tryggingarsjóður innstæðu-
eigenda 150
Tryggingaskilmálar 97-98, 121
Tryggingaskírteini 101
Tryggingastofnun ríkisins 23,
167, 169, 181
Tryggingaþörf 117-118

U, Ú

Uppbót á lífeyri 169
Upphafsgjald 143, 155
Uppvaxtarár 15
Útflutningsreglan 222
Útsendir starfsmenn 221

V

Val á ávöxtunarleið 139
Varasjóður 74-75, 111
Vaxtavextir 22, 133-134
Veðsetningarhlutfall 141
Veltuhlutfall 144
Veltukostnaður 154-155
Verðbréf 135-136
Verðbréf með föstum tekjum
136
Verðbréfasafnafræði (portfolio
theory) 159
Verðbréfasjóðir 116, 143-144
Verðmætasta eignin 15-18
Verðmæti lífeyrisréttinda 16
Viðbótarellilífeyrir 108
Viðbótariðgjald 31, 64, 131
Viðbótarlífeyrissparnaður
64-71, 110-111, 115, 172-
174
Viðbótarsparnaður 61, 107,
126
Viðbótartryggingar 98, 226
Viðbótarörorkutrygging 70,
94-98, 118-119, 126
Viðhorf til áhættu 77, 139
Viðmiðunaraldur ellilífeyris 34
Virki stýring 144-146
Virkir sjóðir 146
Vísitala aðallista 135
Vísitölusjóðir, markaðstengdir
sjóðir 144-146
Vörsluaðili lífeyrissparnaðar
66, 69, 152, 154, 156-159

P

Þriggja stoða kerfi 190
Þrjátíu ára reglan 36
Þýskaland, lýsing á lífeyris-
málum 214-217

Ö

Örorkulífeyrir, örorkuréttindi
36-38, 48, 91-93

Vefsíður

Lífeyrissjóðir

Almenni lífeyrissjóðurinn – almenni.is
 Frjálsi lífeyrissjóðurinn – lifeyrir.kaupthing.is
 Íslenski lífeyrissjóðurinn – landsbanki.is
 Lífeyrissjóður Austurlands – lifaust.is
 Lífeyrissjóður bankamanna – lifbank.is
 Lífeyrissjóður bænda – lsb.is
 Lífeyrissjóður lækna – llaekna.is
 Lífeyrissjóður Norðurlands – lnord.is
 Lífeyrissjóður sjómanna – lifsjo.is
 Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins – LSR – lsr.is
 Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga – lss.is
 Lífeyrissjóður Suðurnesja – lfsud.is
 Lífeyrissjóður verkfræðinga – lifsverk.is
 Lífeyrissjóður Vestfirðinga – lvest.is
 Lífeyrissjóður Vestmannaeyja – lsv.is
 Lífeyrissjóður Vesturlands – lifvest.is
 Lífeyrissjóður verzlunarmanna – live.is
 Lífeyrissjóðurinn Framsýn – framsyn.is
 Lífeyrissjóðurinn Lífiðn – lifidn.is
 Sameinaði lífeyrissjóðurinn – lifeyrir.is
 Samvinnulífeyrissjóðurinn – sls.is
 Séreignalífeyrissjóðurinn – bi.is/lifeyrissjodur
 Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda – sl.is
 Landssamtök lífeyrissjóða – ll.is

Vörsluaðilar lífeyrissparnaðar, aðrir en lífeyrissjóðir

Allianz Ísland hf. – allianz.is
 Alþjóða líftryggingarfélagið hf. – alif.is
 Íslandsbanki hf. – isb.is
 KB banki – kbbanki.is
 Landsbanki Íslands hf. – li.is
 Líftryggingafélag Íslands (VÍS hf.) – lifis.is
 Sparisjóðir í Sambandi íslenskra sparisjóða (vefsíður einstakra sparisjóða)
 Sjóvá almennar líftryggingar hf.
 (Samlíf) – sjova.is

Verðbréfastofan hf. – vbs.is
 Virðing hf. – virding.is

Opinberir aðilar

Alþingi – althingi.is
 Fjármálaeftirlitið – fme.is
 Hagstofa Íslands – hagstofa.is
 Íbúðalánasjóður – ils.is
 Ríkisskattstjóri – rsk.is
 Stjórnarráðið – stjri.is
 Tryggingastofnun ríkisins – tr.is

Fjármálafyrirtæki

Íslandsbanki – isb.is
 Íslensk verðbréf – iv.is
 Kauphöll Íslands hf. – icex.is
 KB banki – kbbanki.is
 Landsbanki Íslands – landsbanki.is
 MP Verðbréf hf. – mp.is
 Seðlabanki Íslands – sedlabanki.is
 SPRON – spron.is
 Verðbréfastofan hf. – vbs.is

Líftryggingafélög

Alþjóða líftryggingafélagið hf. – alif.is
 Líftryggingafélag Íslands hf. – lifis.is
 Líftryggingarmiðstöðin hf. – tmlif.is
 Sjóvá almennar líftryggingar hf.
 (Samlíf) – sjova.is

Erlendar vefsíður

Efnahags- og framfarastofnunin – oecd.org
 Evrópusambandið – europa.eu.int
 Sameinuðu þjóðirnar – un.org
 Samtök lífeyrissjóðasambanda innan
 EES – efrp.org
 Pensionsnet.com – pensionsnet.com
 Pensions World Magazine – pensionsworld.co.uk
 Investment & Pensions Europe – ipeonline.com

